

Vis van de maand

Nannostomus marginatus Eigenmann, 1909

Martin Byttebier, Aquatropica Kortrijk

Algemeen: Orde: CYPRINIFORMES (karperachtigen)

Familie: LEBIASINIDAE

Onderfamilie: PYRRHULININAE

Nederlandse naam: Dwergpotloodvisje

Voorkomen: van de beneden- tot de middenloop van de Amazone, Rio Negro, Rio Branco (Brazilië), Columbia ten oosten van de Andes (o.a. Rio Caquetá en Rio Orteguzaza, Guyana (o.a. in de Essequibo en Rupununi), Peru ten oosten van de Andes, Suriname en Venezuela ten oosten van de Andes. Ze houden zich op in kleine riviertjes en moerasachtige gebieden.

Geslachtsonderscheid: de mannetjes zijn gewoonlijk feller gekleurd en hebben een vlakkere buiklijn dan de vrouwtjes.

Grootte: worden maximaal 3,5 cm groot.

Gedrag: is een zeer vreedzame vis, die zeer goed past in een gezelschapsaquarium of in een nanoaquarium. Gezien hun kleine afmetingen is het best

dat men ze niet huisvest in een aquarium bevolkt met grote vissen, zoals scalares en goerami's; anders zouden ze wel eens een kort leven kunnen beschoren zijn. Ideale bakgenoten zijn o.a. zoetwatergarnalen, kleine karperachtigen,

kleine zalmpjes en kleine *Corydoras*-soorten, zoals de dwergcorydoras (*Corydoras pygmaeus*). Ook met *Apistogramma*-soorten en andere dwergcichliden kunnen ze zonder problemen de bak delen.

In de Rio Negro vindt men de dwergpotloodvis vaak samen met de blauwe neon (*Paracheirodon simulans*) en *Nannostomus anduzei*. In de Rio Uraricoera (zijrivier van de Rio Branco, Brazilië) deelt de dwergpotloodvis zijn leefgebied met o.a. *Apistogramma rupununi*.

In hun natuurlijk habitat leven ze in groepen. In het aquarium is het daarom beter ze in een groep van minstens zes exemplaren te houden.

Mannetjes onder elkaar kunnen wat territoriaal zijn en er zal dan ook nu en dan een onderlinge strijd losbarsten, maar het gevecht is eerder beschaafd te noemen en zeker niet van die aard dat men moet vrezen voor ernstige kwetsuren.

Bakinrichting: de minimumafmeting van de bak is 45 bij 30 bij 30 cm (40 liter). De dwergpotloodvis houdt het liefst van gedimd licht. Trouwens bij verminderd licht en boven een donkere bodem zullen de kleuren van *N. marginatus* beter tot hun recht komen. Een goed beplante bak met kienhout en grillig gevormde wortels als decoratie en gevuld met water met een temperatuur van 24 tot 28 °C, een hardheid van maximum 10 °DH en een pH van lichtzuur tot neutraal vormt de ideale speeltuin voor deze vis.

Voedsel: *N. marginatus* is een alleseter die elk voedsel aanneemt dat klein genoeg is voor zijn mond. Klein levend voer of diepviesvoer onder de vorm van watervlooiën en pekelkreeftlarven mogen zeker niet ontbreken op hun menu.

Kweken: als je de dwergpotloodvis in groten getale wil kweken moet je een aparte kweekbak opzetten. Een bakje van 40 bij 20 bij 20 cm met een watertemperatuur rond de 26 -28 °C, een pH van 5,5 - 6,5 en zacht water (1 - 5 °gH) is voldoende. Het bakje moet schaars belicht zijn.

Om de vissen een plaats te bieden waar ze hun eieren kunnen afzetten kan men de bak voorzien van fijnbladige planten, zoals bijv. javamos of kweekmoppen. Een andere optie is boven de aquariumbodem een soort net te hangen. De mazen van het net moeten groot genoeg zijn zodat de eieren er doorheen kunnen vallen, maar klein genoeg zodat het kweekstel de eieren niet kan bereiken.

Het kweken kan gebeuren in een groep van zes exemplaren van elk geslacht. Als ze in goede conditie verkeren, zou het afzetten geen probleem mogen vor-

men. Eens je eieren opmerkt, moeten de kweekstellen verwijderd worden. Het zijn immers notoire eiereters, die zeker de kans niet zullen laten liggen om zich te goed te doen aan al dat lekkers. Indien de bak goed beplant is, kan je de volwassen vissen eventueel laten waar ze zijn en de eieren afhevelen naar een andere bak.

Het beste resultaat qua productiviteit kan je evenwel bereiken door slechts één kweekpaar te gebruiken. Voor de selectie van het beste vrouwtje en mannetje kan je als volgt te werk gaan. De mannetjes en de vrouwtjes worden in aparte bakken in vorm gebracht door ze goed te voederen. Wanneer de vrouwtjes zichtbaar vol met eieren zitten en de mannetjes hun beste kleuren vertonen, moet je het dikste vrouwtje en het kleurrijkste mannetje eruit pikken en 's avonds overbrengen naar een aparte kweekbak. De morgen daarop zal het kweekstel meestal in actie schieten.

Per paring worden er 1 à 2 eitjes afgelegd en bevrucht. Het totaal aantal eieren ligt meestal tussen de 40-60 stuks met soms uitschieters tot 100 eitjes.

De eieren komen na 24 à 26 uren uit en 3 tot 4 dagen later zwemt het jongbroed vrij rond. Tot ze groot genoeg zijn om microwormpjes of *Artemia*-nauplii te eten, moeten ze gevoed worden met infusoriën (pantoffeldiertjes, radardiertjes, klokdiertjes, mosseldiertjes, oogdiertjes, enz.)

Opmerkingen: naargelang de vindplaats komen er in de natuur verschillende kleurvormen voor. Een van de mooiste is *Nannostomus marginatus* "Peru red". Deze koraalrode variant werd in 2000 ontdekt en in 2001 door Paepke & Arendt beschreven als *N. m. mortenthaleri*. In 2003 werd deze vis verheven tot speciesstatus, *N. mortenthaleri*.

Twee jaar na de ontdekking van *N. mortenthaleri* werd nog een andere mooi gekleurde *Nannostomus*-soort ontdekt. Deze kreeg de handelsnaam *Nannostomus marginatus* "Purple" opgespeld. Deze soort werd in 2009 door Axel Zarske beschreven als *Nannostomus rubrocaudatus*.

Opmerkelijk is dat de dwergpotloodvis, net zoals de meeste *Nannostomus*-soorten, bij wijze van spreken een dag- en nachtkledij draagt. Tijdens de nacht ziet hun kleurpatroon er gans anders uit dan tijdens de dag. Het waarom daarvan is nog niet echt duidelijk, maar men neemt aan dat dit dient ter camouflage om tijdens hun slaap minder op te vallen voor hun predatoren.

Bronnen:

- Arendt, K.** (2002): Spektakuläre Importe aus Peru: *Nannostomus marginatus* "Purple" und *Nannostomus marginatus* "Broad Stripe". *Aquaristik Fachmagazin*, 34(5):29-30.
- Bydžovský, V.** 2011. Salmmler. Kleine Buntstifte. *DATZ*, 64(4):6-7 (*Aquarien-Praxis*)
- Eschmeyer, W. N. & Fricke, R.** (eds.) *Catalog of Fishes electronic version* (30 September 2011). <http://research.calacademy.org/research/ichthyology/catalog/fishcatmain.asp>
- Ewald, W.** 1988. Der Zwergziersalmmler (*Nannostomus marginatus*) ein Problemfisch? *DATZ* 41(8):272-273
- Froese, R. and D. Pauly.** (Eds.) 2011. *FishBase. World Wide Web electronic publication.* www.fishbase.org, version (08/2011).
- Pinter, H.** 1995. Eine Zuchtmethode des Zwergziersalmmlers. *TI Magazin*, 123:12-14
- Riehl, R. & H. A. Baensch.** 1985. *Aquarien Atlas Bd.1* (5. auflage). 992p. Mergus Verlag GmbH, Melle
- Staeck, W.** 1998. Beliebte Aquariumfische. Ziersalmmler aus der Gattung *Nannostomus*. *Aquarium Heute*, 16(1):14-18
- Zarske, A.** 2009. *Nannostomus rubrocaudatus* sp. n. - ein neuer Ziersalmmler aus Peru (Teleostei: Characiformes: Lebiasinidae). *Vertebrate Zoology* v. 59 (no. 1): 11-23.

Uw vijverzaak te Wielsbeke (met binnenvijver)

Krokusstraat 5 – 8710 Wielsbeke
GSM: 0474/ 200 336
info@kintaro.be – www.kintaro.be

Open op zaterdag vanaf 13 u. tot 17.30 u.
(april-oktober)
of op afspraak tijdens de wintermaanden

Voor iedere vijververbouwing of nieuw
project,
mail of bel ons (**specialiteit koivijver**)